

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-346/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola, Skuteč, Komenského 150, okres Chrudim
Sídlo	Komenského 150, 539 73 Skuteč
E-mail právnické osoby	skola.skutec@seznam.cz
IČ	75016346
Identifikátor	600090591
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Navrátil
Zřizovatel	město Skuteč
Místo inspekční činnosti	Komenského 150, 539 73 Skuteč
Termín inspekční činnosti	19. 5., 20. 5. a 23. 5. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vykonaná na základě podnětu čj. ČŠIE-339/16-E.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, včetně naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola, Skuteč, Komenského 150, okres Chrudim (dále „škola“) vykonává činnost v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení.

Škola je jednou ze dvou základních škol ve městě. Jejich poměrně blízké umístění, dopravní dostupnost, zaměření vzdělávací nabídky včetně realizovaných aktivit vytváří vzájemné konkurenční prostředí.

Od poslední inspekční činnosti v roce 2013 došlo ke snížení naplněnosti školy z 62 % na 53 %. Aktuálně z počtu 197 žáků (z toho 115 na 1. stupni) vzdělávaných v devíti třídách tvoří necelou jednu třetinu žáci, kteří nejsou místní. Vyučování jsou čtyři žáci s cizí státní příslušností, speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány u 26 žáků. Výuka je vedena podle dokumentu Škola šitá na míru - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, verze 3 (dále ŠVP ZV).

Tři oddělení školní družiny byla naplněna na 100 % (zapsanými účastníky jsou žáci z nejnižších ročníků). Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP SD).

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Řízením školy byla v době inspekční činnosti (na základě interního organizačního opatření) pověřena statutární zástupkyně, neboť ředitel školy je již delší dobu v pracovní neschopnosti. Zkušenosti získané ve vedoucí pozici si před dvěma roky prohloubila kvalifikačním studiem pro ředitele škol a školských zařízení. Funkci zástupce začal dočasně vykonávat jeden z pedagogů. Aktuální koncepce rozvoje školy byla vytvořena na základě analýzy dosavadního stavu a výsledků vlastního hodnocení za uplynulé období. Jedním ze stěžejních cílů je zlepšení spolupráce mezi účastníky vzdělávacího procesu a otevřenost školy. Dílčí strategické záměry projednává vedení školy se zřizovatelem, školskou radou, informuje o ní zákonné zástupce. Srozumitelně jsou konkretizována v podrobně zpracovaném plánu práce. Jeho průběžné vyhodnocování je součástí jednání pedagogické rady. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic má škola přehledně nastavena pravidla své činnosti. Zřízené metodické orgány se více zabývají organizačními záležitostmi, méně již např. konkrétním zhodnocením naplnění ŠVP ZV. V souladu se strategií koncepce se škola postupně snaží zintenzivnit spolupráci se zákonnými zástupci, zapojovat je do akcí školy (např. Adventní trhy) a zpřístupnit tak veřejnosti její činnost a podmínky vzdělávání. S náměty k aktivitám přicházejí sami žáci při setkáních školního parlamentu.

Od minulé inspekční činnosti došlo k obměně pedagogického sboru, mimo jiné také v souvislosti s mateřskou a rodičovskou dovolenou několika učitelek. Aktuálně je tvořen 16 vyučujícími, třemi vychovatelkami a asistentkou pedagoga. Vzhledem k současné pracovní neschopnosti některých z nich, vyřešilo vedení školy vzniklou situaci částečnou úpravou týdenního rozsahu hodin přímé pedagogické činnosti určitým pedagogickým pracovníkům. Někteří učitelé vyučují i předměty mimo svoji odbornou specializaci (aprobaci). Nepříznivým jevem bylo zajištění vzdělávání v 1. ročníku čtyřmi vyučujícími, obdobně v 5. ročníku se na výuce podílí osm učitelů. Požadovanou odbornou kvalifikaci aktuálně nesplňoval vyučující, který studoval vysokou školu nepedagogického zaměření, dále učitelka, která neměla odbornou kvalifikaci pro daný stupeň vzdělávání a jedna zastupující. Vedení školy doložilo snahu o zajištění kvalifikovaného sboru trvale vloženo u nabídkou volného pracovního místa na úřadu práce.

V plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou upřednostňovány společné semináře (např. na téma inspekční systém elektronického testování, matematika podle Hejného metody, školení odborníky ze speciálně pedagogického centra). V souladu s potřebami školy je dán i prostor pro individuální volbu školení. Možnost zúčastnit se mají všichni vyučující, jejich zapojení je však různé. Informace ze vzdělávacích akcí, včetně získaných podkladů, si předávají, výměnu zkušeností a námětů realizují též v rámci vzájemných hospitací.

Prevenici sociálně patologických jevů věnuje škola pozornost. Činnosti jsou vedeny podle zpracovaného programu, jsou součástí vyučování a dalších doplňkových akcí pořádaných v průběhu školního roku (např. adaptační kurz pro žáky 6. ročníku zaměřený na zlepšení klimatu ve třídě). Přínosem je mj. spolupráce s městskou policií, která pro žáky připravuje zajímavé přednášky, besedy. Významná byla v uplynulém období úloha školního psychologa, který spolupracoval podle potřeby s třídními kolektivy, ve kterých se vyskytly problémy, řešil individuální záležitosti žáků apod. Ojedinelé vzniklé situace (například záškoláctví, náznak šikany) jsou podchyceny a ihned řešeny v součinnosti se zákonnými zástupci, oslovenými pracovníky z poradenských zařízení, je kontaktováno oddělení sociálně právní ochrany dětí atd. Důraz je kladen i na smysluplné trávení volného času, žáci mají možnost navštěvovat vzhledem k velikosti školy velice širokou a pestrou paletu kroužků.

Škola má jasně dané postupy k zajištění bezpečného prostředí pro vzdělávání žáků. Pravidelně zařazuje aktivity spojené s dopravní výchovou, poskytováním první pomoci, ve spolupráci s odborníky připravuje žáky na situace, jak se zachovat při mimořádných událostech aj.

Ke zkvalitnění materiálních podmínek vzdělávání využívá škola kromě přidělených finančních prostředků také různé dotační a grantové programy (z ESF, Pardubického kraje aj.). V uplynulém období byla na podporu polytechnické výuky zřízena a vybavena učebna školních dílen, zakoupeno vybavení cvičné kuchyňky. Dále byla otevřena multimediální učebna, kde mají žáci k dispozici notebooky a tablety. Ve většině učeben je možno využívat interaktivní tabule, obměnily se některé počítačové stanice. Pro tělesnou výchovu kromě školní tělocvičny (nejsou u ní šatny, sprchy) jsou využívána hlavně městská sportoviště (tj. multifunkční sportovní hala, plavecký bazén, zimní stadion, letní areál), která se nacházejí v bezprostřední blízkosti školy. Postupně se obměňuje sportovní vybavení (hokejky, dresy, míče aj.), některé bylo nakoupeno v souvislosti s opakovanou realizací projektu Florbalmania Skuteč. Školní družina má k dispozici tři místnosti využívané napříč odděleními podle druhu zájmové činnosti. Od poslední inspekční činnosti bylo inovováno zařízení, dokoupeny stavebnice a další hračky. Školní družina využívá ke svým aktivitám i další prostory školy a sportovní areál.

Škola systematicky identifikuje speciální vzdělávací potřeby žáků, vyhledává žáky nadané, spolupracuje při tom se školskými poradenskými zařízeními. Výchovná poradkyně následně zpracovává závěry a doporučení z pedagogicko-psychologické diagnostiky a informace předává pedagogům. Pro žáky jsou vedle individuálních vzdělávacích plánů vypracovávány podpůrné plány, které vhodně shrnují opatření pro práci v jednotlivých předmětech. Pro zdravotně postiženého žáka byla na základě doporučení poradenského zařízení zajištěna podpora asistentky pedagoga. Její práce byla shledána jako funkční, efektivní. Pravidla její činnosti jsou jasně nastavena náplní práce, kromě písemné pomoci přímo v hodinách vypracovává pro žáka přehledy učiva, podílí se na přípravě ověřování jeho znalostí apod. Další dva žáci pracují při vyučování s osobními asistenty. Pro žáky s vývojovými poruchami

učení je organizována reedukační péče, přínosem je vedení logopedické nápravy interním pracovníkem školy.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Vzdělávací proces je realizován podle ŠVP ZV, který byl upraven v roce 2013 na základě platného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Na některé v něm obsažené formulační nepřesnosti a neaktuální části bylo vedení školy upozorněno. Učební plán byl naplňován. Škola v určitých ročnících zařadila předměty k podpoře současné tematiky (ekologie, výchova demokratického občana, informatika). Ke zvýšení pohybových dovedností žáků je posílena ve 3. až 5. ročníku výuka tělesné výchovy o jednu hodinu a žáci 2. stupně mají v každém ročníku sportovní hry. Na 1. stupni je zařazen plavecký výcvik, pro starší žáky škola organizuje lyžařský kurz.

Zhlédnutá výuka na 1. stupni měla rozdílnou úroveň, nepříznivě se v ní odrazila chybějící odborná kvalifikace některých vyučujících pro vzdělávání v těchto ročnících. Nedostatky se projevíly v didaktické i metodické rovině. Cíle hodin většinou navazovaly na získané znalosti žáků, v jejich obsahu převažovala vědomostní složka. Pro jejich naplnění byly nejčastěji využívány frontální výuka a práce ve skupinách (smysluplná jen v jednom případě), z výukových metod učitelky volily zejména řízený rozhovor a práci s textem. Aktivizující bylo propojení probíraných témat s reálnými situacemi každodenního života. V jedné ze tříd nebyla řada činností při výuce českého jazyka a matematiky dotažena do konce, byly pouze poskládány vedle sebe bez dalšího užitku. V předmětu náš svět byli žáci zahlceni fakty, učivo občas zacházelo do nepřiměřených podrobností. Procvičování a upevňování probíraných témat věnovali vyučující většinou dostatek času. Zpětná vazba někdy nebyla úplně funkční. Žáci projevovali o výuku zájem, průběžné slovní hodnocení bylo pozitivní, plnilo motivační funkci. V závěru hodin obvykle proběhlo shrnutí a zhodnocení práce. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků většinou chybělo. Použití pomůcek bylo zpravidla dostatečné, zapojení didaktické techniky ne vždy účelné.

Diferencované zadávání úkolů bylo patrné pouze v jedné třídě. Výuka českého jazyka zde měla výbornou úroveň, zpestření přinášely problémové úkoly, které u žáků rozvíjely myšlení v souvislostech. Součástí bylo i promyšlené sebehodnocení, z něhož bylo zřejmé, že je pravidelnou součástí vzdělávacího procesu.

Výuka probíhala obvykle v klidné atmosféře. Pravidla chování a komunikace byla žáky většinou dodržována, jen u nejmladších dosud přetrvávají nezažitá základní školní návyky. Někteří například nedokázali reagovat na pokyny vyučující k naslouchání, ke ztišení, k plnění příslušného úkolu. V jiné třídě učitelka svým mluveným projevem byla natolik dominantní, že znemožňovala žákům samostatně argumentovat, sdělovat svá řešení, neměli ani dostatečný klid při psaní.

Navštívené hodiny tělesné výchovy byly promyšlené, organizačně připravené. Žáci se na základě svých individuálních předpokladů a se zájmem zapojovali do nabízených aktivit, přínosné bylo vedení průpravné či kompenzační části hodiny některými žáky. Vhodně byly uplatněny mezipředmětové souvislosti (znalosti o lidském těle, matematika). Občas chybělo upozornění na správné provedení. Zařazená pohybová hra zdokonalovala herní činnosti jednotlivce, učila žáky herní kombinace a vedla je k dodržování pravidel a zásady fair play. Průběžné posouzení jejich dovedností či závěrečné hodnocení mělo příznivý dopad na uvědomění si významu pohybu pro zdraví.

Hospitované hodiny na 2. stupni byly promyšlené, výukové cíle byly stanoveny v souladu se ŠVP ZV. Vedeny byly většinou frontálním způsobem doplněným samostatnou prací žáků, ojediněle skupinovou. Vzdělávací proces probíhal převážně metodou vysvětlování, doplněnou řízeným rozhovorem s nabídnutými problémovými otázkami. Ojediněle zařazené motivační prvky žáky zaujaly, stejně jako možnost aplikovat zkušenosti z reálného života. Výuka byla dostatečně názorná, zcela běžné bylo využití prezentační techniky. Chybějící předmětová odbornost vyučujících způsobila ve fyzice drobné nepřesnosti v probíraném učivu a metodicky ne příliš praktické vyvození nových poznatků. Výuka matematiky spočívala v méně efektivním frontálním opakování odučeného tématu. Vyučování anglického jazyka mělo různou úroveň. V jedné skupině se vyučovací proces sestával z mnoha činností, které byly hlavně písemného charakteru, méně bylo mluvních aktivit a poslechové zcela chyběly. Naopak ve druhé skupině měli žáci možnost procvičovat všechny jazykové dovednosti (čtení, psaní, poslech, mluvení) a cíleně nastavenými problémovými otázkami, prací s chybou aj., přicházeli sami na správný postup, vyvozovali závěry. V jiné hodině bylo vzdělávání zajímavě a aktuálně propojeno s českou historií (Karel IV.), při konfrontaci doby minulé (na základě filmové ukázky) a současné měli žáci prostor k vyjádření názoru a uvažování v širších souvislostech. Obtížnou tematikou, spojenou s vlastní odpovědností za rozhodnutí při řešení složitých životních situací, se při skupinové práci zabývali nejstarší žáci ve výchovně zaměřené výuce. Procvičování a upevňování získaných vědomostí bylo občas věnováno málo času. Zařazení sebehodnocení žáků v průběhu či v závěru hodiny záviselo na pedagogovi, vzájemné hodnocení nebylo zaregistrováno a celkové shrnutí většinou prováděl vyučující.

Školní družina pracuje podle ŠVP ŠD, který je v souladu s ustanovením školského zákona. Činnost zájmového vzdělávání je doplněná o pravidelné kroužky (např. keramický, pěvecký sbor), kterých se zúčastňují i nezapsaní žáci. Pozornost je věnovaná pohybovým aktivitám, např. v rámci navštívené odpolední činnosti měli žáci připravenou nabídku pohybových her ve sportovním areálu, ze které si mohli zvolit. V ranní družině se žáci věnovali spontánním činnostem (kreslení, hry aj.), které umožňovaly pozvolné nastartování aktivity a přípravu na vyučování. Školní družina pořádá také řadu vlastních akcí zaměřených na oslavy různých tradic, svátků (Halloween, Adventní výstava, čertovská nadílka apod.).

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Při přijímání k základnímu vzdělávání ředitel školy respektuje právní předpisy. K usnadnění přechodu předškolních dětí do pozice žáků přispívá pravidelná spolupráce s blízkými mateřskými školami.

Vzdělávací proces průběžně doplňují aktivity, které posilují utváření sociálních a občanských kompetencí (vystoupení v domovech pro seniory, účast v projektu Oheň (bez)naděje na uctění památky Ležáků aj.). K ekologickému myšlení a ochraně životního prostředí vedou žáky praktické aktivity (sběr léčivých bylin, starého papíru apod.). Získanými prostředky se žáci také podílejí na adopci handicapovaného živočicha. Dílčí projekty zařazené do výuky přispívají ke zdravému životnímu stylu (např. Zdravá svačinka). Patrná je také podpora čtenářské gramotnosti, přínosné je pokračování v dlouhodobém projektu Kniha je náš kamarád a také spolupráce s městskou knihovnou. Na posílení rozvoje cizojazyčné komunikace se žáci 6. až 9. ročníku v rámci projektu Potkáme se v Evropě zúčastnili týdenního poznávacího programu ve Velké Británii.

Ve školním roce 2014/2015 prospěla s vyznamenáním většina žáků 1. stupně (88 %), což pro ně bylo motivací k další práci. Na 2. stupni to bylo asi 54 % žáků, přičemž rozdíl lze přičíst zejména obměně třídních kolektivů (např. přestup žáků na gymnázium). Neprospívajících je minimum. Hodnocení chování stupněm uspokojivé obdržel v loňském roce pouze jeden žák. Pozitivem je množství udělených pochval, které výrazně převažují nad výchovnými opatřeními k posílení kázně. Počet neomluvených hodin byl nízký a souvisel s nepříznivým rodinným prostředím žáků a nepřízpůsobením se školnímu režimu.

Informaci zákonným zástupcům o prospěchu a chování jejich dětí mimo běžné formy (třídní schůzky, konzultační hodiny) poskytuje též čtvrtletní hodnocení v žákovské knížce. V ní mají i žáci možnost sebehodnocení za dané období.

Pro talentované žáky připravují učitelé v rámci vyučovacích hodin další úlohy, případně jsou nápomocni svým spolužákům, kteří ještě nejsou s prací hotovi. Mimo výuku se účastní činnosti v zájmových útvarech, reprezentují školu v soutěžích a olympiádách. Účast v mnoha z nich je dobrou zpětnou vazbou o kvalitě vzdělávání. V matematické a fyzikální olympiádě po postupu do krajského kola získali žáci páté resp. osmé místo. Úspěšní byli také v soutěžích zaměřených na informatiku (např. druhé místo v krajském kole soutěže PRO-WAS) či anglický jazyk (letos třetí místo v okresním kole olympiády). Rozvoj sportovních dovedností podporuje škola účastí žáků např. v atletických soutěžích. Úspěchy však mají především ve florbalu (letos šesté místo dívek v republikovém kole v turnaji Top8 Východ, druhé místo dívek na Olympiádě dětí a mládeže Pardubického kraje).

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Závěry

Zásadní klady

- *zapojení školy do projektové a grantové činnosti*

Slabé stránky

- *personální zajištění a průběh výuky v některých třídách 1. stupně*

Návrhy na zlepšení (udržení) stavu

- *usilovat o zajištění odborně kvalifikovaných pedagogů*
- *zvážit vzdělávací akci k aktivizujícím metodám a formám práce*
- *zaměřit se na efektivnější uplatnění sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků*

Hodnocení vývoje

- *zlepšení materiálních a finančních podmínek pro vzdělávání*
- *trvalá pestrá nabídka zájmových kroužků*
- *klesající tendence celkového počtu žáků školy*

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Města Skuteč ze dne 29. 9. 2009
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 28 782/02-21, ze dne 6. 11. 2002, s účinností od 1. 1. 2003
3. Rozhodnutí MŠMT o zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 14 906/2007-21, ze dne 19. 6. 2007, s účinností od 1. 9. 2007

4. Jmenování do funkce ředitele Základní školy, Skuteč, Komenského 150, okres Chrudim jako statutární orgán příspěvkové organizace ze dne 20. 5. 2004, s účinností od 1. 7. 2004
5. Jmenování na pracovní místo ředitele Základní školy, Skuteč, Komenského 150, okres Chrudim ze dne 21. 5. 2012, s účinností od 1. 8. 2012
6. Organizační opatření (zastupování ředitele školy po dobu pracovní neschopnosti) ze dne 31. 3. 2016
7. Pověření výkonem funkce zástupce ředitele školy (po dobu pracovní neschopnosti ředitele školy) ze dne 31. 3. 2016
8. Škola šitá na míru - Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, verze 3 platná od 1. 9. 2013
9. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 9. 2013 jako část 7) Škola šitá na míru - Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, verze 3
10. Školní řád účinný od 1. 9. 2015 včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků
11. Vnitřní řád školní družiny účinný od 1. 9. 2015
12. Výroční zpráva o činnosti školy, školní roky 2013/2014, 2014/2015
13. Rozvrhy hodin tříd a učitelů, školní rok 2015/2016
14. Třídni výkazy a katalogové listy žáků, školní roky 2014/2015, 2015/2016
15. Třídni knihy, školní roky 2014/2015, 2015/2016
16. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, zápisní listky žáků, školní rok 2015/2016
17. Přijímací řízení pro školní rok 2015/2016
18. Záznamy z jednání pedagogické rady s posledním záznamem ze dne 5. 4. 2016
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2015/2016
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků pro školní rok 2015/2016
21. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2015/2016

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu/na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Helena Slováčková, školní inspektorka

Mgr. Helena Slováčková v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 17. 6. 2016

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jiří Navrátil, ředitel školy

v zastoupení

Mgr. Ivana Nováková v. r.

Ve Skutči 21. 6. 2016